

SVEA HOVRÄTT
Rotel 060208

DOM
2012-09-19
Stockholm

Mål nr
B 4046-12

Sid 1 (6)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Uppsala tingsrätts dom den 30 mars 2012 i mål nr B 254-12, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Motpart (Åklagare)

Kammaråklagaren A G
Åklagarmyndigheten
Riksenheten för Miljö- och Arbetsmiljömål Stockholm

Klagande (Tilltalad)

A D

Ombud och offentlig försvarare: Advokaten J E

SAKEN

Artskyddsbrott

HOVRÄTTENS DOMSLUT, se sid. 2.

Dok.Id 1032574

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten fastställer tingsrättens dom.
  2. J E tillerkänns ersättning av allmänna medel med 5 272 kronor, varav 4 217 kronor avser arbete och 1 054 kronor mervärdesskatt. Denna kostnad ska staten svara för.
-

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

A D har yrkat att hovrätten ska ogilla åtalet och befria honom från skyldigheten att återbetala del av försvararkostnaden. I andra hand har han yrkat att påföljden ska lindras.

Åklagaren har bestritt ändring. Sedan fråga uppkommit om var den åtalade gärningen ska anses begången har åklagaren anført att det inte går att fastställa att själva handgreppen för att lägga ut annonsen utförts i Sverige men att hemsidan och annonsen har kunnat nås från hela världen, däribland Uppsala, och att saluförandet således riktat sig mot den svenska marknaden. Åklagaren har vidare gjort gällande att saluförande i form av annonsering på Internet måste anses ha pågått under hela den tid annonsen fanns tillgänglig, att den aktuella annonsen har legat ute i flera månader och ”puffades” högre upp på hemsidan den 13 maj 2011, att A D då fanns i Uppsala och var beredd att ta emot och vidarebefordra eventuella svar på annonsen samt att detta har varit en del i det då alltjämt pågående saluförandet.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Samma utredning som vid tingsrätten har åberopats i hovrätten.

Hovrätten gör följande bedömning.

Av A D:s egna uppgifter framgår att han tillsammans med annan annonserat om försäljning av ökenvaraner via sitt konto på en tysk hemsida för handel med reptiler. Det framgår likaledes av A D:s uppgifter att annonsen var riktad till den europeiska marknaden. Oavsett var åtgärderna för att lägga ut annonsen utfördes fanns annonsen således tillgänglig bl.a. för den svenska marknaden. Saluförande har därmed skett bl.a. i Sverige och måste anses ha pågått under hela den tid då anbudet i annonsen gällde. A D har medverkat till saluförandet bl.a. genom att ställa sitt konto på hemsidan till förfogande och genom att bevaka om svar på annonsen inkom. Den 13 maj 2011, då någon åtgärd vidtogs med annonsen som då fanns på hemsidan, befann sig A D enligt egna uppgifter i Sverige. Eftersom saluförandet delvis ägt rum i Sverige är svensk

domstol behörig att döma över förfarandet i dess helhet enligt 2 kap. 1 § brottsbalken. A D har medverkat på sådant sätt till det olovliga saluförandet att han ska anses som gärningsman. Han ska därför, som tingsrätten funnit, dömas enligt åtalet. Brottet är inte ringa. Det finns inte skäl att lindra påföljden. Tingsrättens dom ska fastställas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2012-10-17

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Ulla Bergendal, och Åsa Marklund Andersson, referent (skiljaktig) samt fd. hovrättsrådet Rose Thorsén.

Skiljaktig mening, se nästa sida

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Oscar Lindberg.

Skiljaktig mening

Hovrättsrådet Åsa Marklund Andersson är skiljaktig och anför.

I målet är utrett att A D i mars 2011 lade ut en annons om saluförande av ökenvaraner på en tysk hemsida för handel med reptiler. D befann sig vid detta tillfälle inte i Sverige utan han har ostridigt lagt ut annonsen utomlands. Fråga har därför uppkommit om den gärning som D är åtalad för har begåtts i Sverige och om svensk domstol därmed är behörig att döma över den åtalade gärningen.

Enligt 2 kap. 1 § brottsbalken döms för brott som begåtts här i riket efter svensk lag och vid svensk domstol. Av 2 kap. 4 § framgår att brott anses begånget där den brottsliga handlingen företogs och även där brottet fullbordades. I enlighet med den s.k. ubikvitetensprincipen anses en gärning begånget här i landet så snart någon del av den har begåtts här (jfr NJA 2008 s. 1135).

Såsom Svea hovrätt tidigare konstaterat är frågan om lokalisering av gärningar som innefattar kommunikation på Internet komplex. I det då aktuella målet (Pirate Bay) fann hovrätten att det förhållande att det varit möjligt för allmänheten att via Internet ta del av de aktuella verken i Sverige – liksom i så gott som alla länder i världen – inte ensamt kunde ligga till grund för slutsatsen att brottet begåtts i Sverige (hovrättens dom den 26 november 2010 i mål nr B 4041-09). Även i doktrinen har man förhållit sig kritisk till att gärningar som består i att t.ex. olagliga bilder läggs ut på Internet skulle vara straffbara i alla länder där man kan ta del av dessa och menat att en sådan obegränsad jurisdiktion över allt som händer på Internet skulle leda till ohållbara resultat (se bl.a. Petter Asp, Internationell straffrätt, 2011, s. 37).

Det saluförande som A D åtalats för har fullbordats i samband med att annonsen lagts ut på Internet i mars 2011. Det behövs alltså inte någon effekt för att det aktuella brottet ska vara fullbordat utan det räcker med att annonsen lagts ut för spridning. D har bestritt att han var i Uppsala den 13 maj 2011 och det har inte heller påståtts att han då skulle ha vidtagit någon åtgärd med annonsen.

Frågan är då om den omständigheten att A D varit beredd att i Sverige ta emot och vidarebefordra eventuella svar på annonsen kan rymmas under begreppet saluföra och att D därför skulle vara att betrakta som medgärningsman. Enligt min mening och med beaktande av den restriktivitet som ska iakttas vid tolkningen av brottsrekvisit utöver ordalydelsen, innefattas inte att vara beredd att ta emot och vidarebefordra svar på annons – inte ens i förhållande till CITES-lagstiftningen – i begreppet saluföra. Det kan för övrigt noteras att det inte heller – mot D:s bestridande – visats vare sig att han tagit emot några svar eller att han befunnit sig i Uppsala under den åtalade tiden.

Det är alltså inte visat att A D inom Sverige vidtagit några som helst åtgärder som kan hänföras till den åtalade gärningen. Eftersom den åtgärd som innebär ett saluförande har utförts utomlands kan brottet inte anses begånget i Sverige. Enbart den omständigheten att annonsen varit tillgänglig via Internet bl.a. i Sverige kan inte heller medföra att brottet ska anses begånget här. Det har inte meddelats något förordnande om väckande av åtal för brott begånget utanför Sverige och det nu aktuella åtalet innefattar inte heller något sådant gärningspåstående. Det finns således inte någon svensk domsrätt. Tingsrättens dom ska därför undanröjas och åtalet avvisas. D ska också befrias från skyldigheten att betala avgift till brottsofferfonden och ersättning för försvararkostnaderna vid tingsrätten.

Överröstad i denna del är jag i övrigt ense med majoriteten.

UPPSALA TINGSRÄTT

Avdelning 2

Enhet 3

DOM

2012-03-30

meddelad i

Uppsala

Mål nr B 254-12

PARTER (Antal tilltalade: 1)**Åklagare**

A F

Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål

Enheten i Stockholm

Tilltalad

A D

Offentlig försvarare:

J E

DOMSLUT**Begångna brott**

Artskyddsbrott

Lagrum

29 kap 2 b § 1 st 4 p miljöbalken (1998:808) och artikel 8 rådets förordning (EG) nr 338/97 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem.

Påföljd m.m.

Dagsböter 60 å 150 kr

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 500 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

J E tillerkänns ersättning av allmänna medel med 9 038 kr. Av beloppet avser 7 230 kr arbete och 1 808 kr mervärdesskatt. Av denna kostnad ska A D till staten återbetala 5 000 kr.

Postadress

Box 1113

751 41 Uppsala

Besöksadress

Kungsgatan 49

Telefon

018-16 72 00

E-post:**Telefax**

018-16 72 82

Expeditionstid

måndag - fredag

08:00 - 16:00

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat enligt bilaga 1 med däri angivna justering.

A D har bestritt ansvar för brott.

DOMSKÄL

Rättslig reglering

Enligt 29 kap. 2b § första stycket 4 p miljöbalken döms bl.a. den som med uppsåt eller oaktsamhet saluför för försäljning djur i strid med artikel 8.1 i Rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem (hädanefter CITES-förordningen) till böter eller fängelse för artskyddsbrott. I nämnda förordnings artikel 8.1 anges att det är förbjudet att köpa, att erbjuda sig att köpa, att förvärva för kommersiella ändamål för allmänheten förevisa, att använda i vinstsyfte och att försälja, att inneha för försäljning, att saluföra eller att för försäljning transportera exemplar av arter som upptagits i bilaga A. Arten *varanus griseus* (ökenvaran) är en sådan art som upptagits i nämnda bilaga A. Undantag från detta förbud kan ges i enlighet med CITES-förordningen artikel 8.3 om ett intyg om detta utfärdas (fortsättningsvis CITES-intyg) av den administrativa myndigheten i den medlemsstat där exemplaren finns. Ett sådant intyg kan utfärdas under de förutsättningar som anges i nämnda artikel 8.3 a-h. Motsvarande bestämmelser finns i konventionen den 3 mars 1973 om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter (CITES-konventionen).

Utredningen

A D har hörts över åtalet. Åklagaren har som skriftlig bevisning åberopat annons och som muntlig bevisning vittnesförhör med veterinärinspektören A L.

Av utredningen har inledningsvis framgått följande. A D innehar ett konto med användarnamnet "L D." på hemsidan www.terrartistik.com. Fredag den 13 maj 2011 lades följande annons upp på hemsidan:

"*Varanus griseus caspius* (Desert monotor) eastern ssp.

0,0,8 young lizzards, 30-50 sm

800-1200eu/one depending on colouration.

Ordering ONLY with 20% as preorder money.

Delivery to Hamm is possible."

De hörda har uppgett i huvudsak följande.

A D: Han har forskat om ormar och reptiler i 15 år samt även samarbetat med en man som heter V. V bor i Uzbekistan och har en djurpark i vilken han särskilt sysslar med medelasiatiska ödlor. När de träffades i Vitryssland i mars 2011 berättade V att han hade hittat en skadad varanhona. Varanhonan tillhörde arten *varanus griseus*, vilken är sällsynt i fångenskap eftersom det är svårt att avla fram ungar i fångenskap. Varanhonan fanns i Uzbekistan och hade lagt åtta ägg. V tyckte att det vore intressant att se om arten kunde introduceras till en djurpark för att där avlas fram. Det är emellertid omöjligt att sälja djur från Uzbekistan utan nödvändiga papper. V ville därför kolla om det fanns intresse av att köpa eventuella varanungar medan han ordnade med nödvändiga intyg för en försäljning. V kan inte engelska varför han behövde hjälp med att lägga ut en annons. V bestämde pris och skrev

annonsen. Han översatte den och lade ut den på hemsidan. De skrev att det fanns åtta stycken ökenvaranungar eftersom honan hade lagt åtta ägg. De angav även måttet 30-50 cm, eftersom ungarna oftast föds i den storleken. Priset sattes efter jämförelse med vad en varanart från Afrika kostar. De skrev även att varanerna skulle kunna levereras till reptilmässan i Hamm, eftersom detta var teoretiskt möjligt. Annonser lade han ut på hemsidan www.terraristik.com i mars 2011. Detta är en tysk hemsida som även är den största sidan för handel av reptiler. Annonser lades upp på denna sida eftersom eventuella köpare skulle finnas i Europa. Till annonser bifogades bilder på vuxna ökenvaraner. Annonser var således endast avsedd som en intressekontroll. Någon försäljning blev inte av eftersom äggen inte kläcktes. Han är medveten om att det krävs CITES-intyg bl.a. för att sälja ökenvaraner, men det krävs inga sådana intyg för att annonsera på den aktuella hemsidan. Han annonserar själv kontinuerligt på hemsidan. Han handlar även med djur men har aldrig handlat med CITES-listade djur, d.v.s. sådana djur som kräver CITES-intyg för att försäljning ska vara tillåten. De fick aldrig svar på annonser. Han vet detta eftersom han skulle ha fått eventuella svar och då de var överens om att han skulle vidarebefordra dessa svar efter det att han hade översatt dem. Han har således inte lagt upp en annons den 13 maj 2011. Han vet detta då han befann sig i Uppsala detta datum. Det måste ha varit V som uppdaterat den tidigare annonseren så att den hamnade på hemsidans första sida. Han vet inte om V har gjort några ändringar i annonsern innan denna uppdatering skedde, eftersom han inte minns ordagrant vad det stod i den ursprungliga annonsern. V hade tillgång till hans lösenord till hemsidan. Det är riktigt att han på andra annonser har skrivit "*checking up interest for*" men man behöver inte skriva detta i annonsern för att klargöra att det är en intressekontroll. Att det stod 0,0,8 markerar nämligen att det var fråga om åtta djur som inte kunde könsbestämmas. Detta kunde inte ske eftersom äggen inte hade kläckts.

Åklagaren har läst upp och åberopat följande uppgifter som A D ska ha lämnat i polisförhör den 23 augusti 2011 (uppläst från anteckningarna och

godkänt). Han vidgår att han har satt ut annonsen. Han anger att han trodde att det var tillåtet att annonsera på en tysk hemsida och att det är olika CITES-regler i olika länder. Om hans handlande är brottsligt så är det i vart fall ringa brott. Närmare hörd om dessa uppgifter anger A D att han inte visste om att V hade uppdaterat annonsen i maj 2011, utan trodde att polisen talade om den annons som han hade hjälpt V med i mars 2011.

A L:

Hon arbetar med bl.a. CITES-lagstiftningen på Jordbruksverket. De djur som har upptagits i bilaga A enligt CITES-förordningen är akut utrotningshotade vilket innebär att det är förbjudet att bl.a. köpa och inneha dessa djur. Det går att få undantag från detta förbud om man ansöker om CITES-intyg från Jordbruksverket. Det förekommer inte många ansökningar om CITES-intyg avseende djur upptagna i bilaga A. Detta beror på att sådana djur såsom nyss nämnts är akut utrotningshotade. De ansökningar som inges kommer vidare från djurparker eller liknande organ. Jordbruksverket har inte utfärdat några CITES-intyg för dessa djur under de senaste åren. Privatpersoner handlar dessutom normalt inte med djur som upptagits i nämnda bilaga A. I förevarande fall blev Jordbruksverket kontaktade av en privatperson som hade uppfattat att den i målet aktuella annonsen bröt mot lagen. Annonsen var upplagd av A D som de på Jordbruksverket kände till sedan tidigare då han har förekommit i anmälningar avseende saluföringar av rovdjur som sällskapsdjur.

Det bör noteras att arten och dess underarter är listade om inte annat anges i förordningen. Den aktuella annonsen avser ett saluförande av arten *varanus griseus*. Denna art och dess underarter är listade i bilaga A som dessutom motsvarar de i CITES-konventionen 1-3 angivna djuren. CITES-konventionen är tillämplig i övriga delar av världen medan CITES-förordningen gäller i alla EUs

medlemsländer. Med saluförande avses även intressekontroll enligt CITES-kommitténs tolkning av begreppet.

Tingsrättens bedömning

Det är utrett att A D är kontohavare till ett konto med användarnamnet ”L D.” och att någon den 13 maj 2011 har lagt upp en annons med den lydelse som tidigare framgått från detta konto. A D har berättat att han hjälpt en vän med att lägga upp en liknande annons i mars 2011 och att hans vän hade tillgång till det aktuella kontot. Av A D:s uppgifter har även framgått att han har lämnat över lösenordet till kontot och att det var han som skulle ha tagit emot eventuella svar på annonseringen på sidan. Ett sådant handlande är att bedöma som att han tillsammans och i samförstånd med annan har salufört de aktuella ökenvaranerna. A D påstående om att annonsen inte var saluförande utan endast en intressekontroll föranleder inte annan bedömning med hänsyn till annonsens utformning.

Frågan är om saluförandet har skett olovligen i Uppsala. Såsom nyss nämnts är det förbjudet att saluföra ökenvaraner i EU om inte undantag har meddelats i ett CITES-intyg. Undantag från förbudet kan således medges i enskilda fallet under förutsättning att ett intyg utfärdats av den administrativa myndigheten i den medlemsstat där exemplaren finns. Sådana intyg utfärdas i Sverige av Jordbruksverket. Av A L:s uppgifter har framgått att Jordbruksverket inte har utfärdat CITES-intyg. Det har emellertid inte ens påståtts att de i målet aktuella ökenvaranerna skulle ha funnits i Sverige. Annonsen har vidare lagts upp på en tysk hemsida, varit utformad på engelska och ostridigt riktat sig mot länder inom EU. Saluförandet har således skett inom EU och däribland Sverige och Uppsala. A D har inte påstått att ett CITES-intyg skulle ha utfärdats av en behörig administrativ myndighet i en EU-medlemsstat. Därtill bör noteras att de förutsättningar som krävs för att CITES-intyg ska kunna utfärdas enligt CITES-förordningen artikel 8.3 a-h inte föreligger, varför sådant intyg inte heller har

kunnat utfärdas av en administrativ myndighet i en EU-medlemsstat. Det får därför tas för visst att A D, som kände till att det krävs CITES-intyg för att saluförandet ska vara lovligt även i EU, olovligen har salufört djuren i Uppsala, Sverige. Det faktum att hemsidan inte kräver att annonsören anger om det finns CITES-intyg föranleder inte annan bedömning.

Frågan är om gärningen är att bedöma som ringa. Förfarandet avser ett saluförande av åtta stycken ökenvaraner. Annonsen har upplagts på en hemsida som enligt A D är den största sidan som riktar sig till personer som sysslar med reptiler. Gärningen kan mot denna bakgrund inte anses vara obetydlig med hänsyn till det intresse som CITES-förordningen är avsett att skydda. Gärningen är därför inte ringa. A D ska således dömas för artskyddsbrott. Påföljden bestäms till böter.

Skyldigheten att betala avgift till brottsofferfonden följer av lag.

Den offentliga försvararen har yrkat ersättning av allmänna medel för 10,5 timmars arbete. Tingsrätten finner emellertid att han med hänsyn till målets art och beskaffenhet får anses ha nedlagt för mycket arbete på sitt uppdrag och att ersättning motsvarande sex timmars arbete, d.v.s. 7 230 kr, är skäligt. Mot hans kostnadsanspråk i övrigt finns inte något att erinra. A D har ekonomisk förmåga att återbetala viss del av denna kostnad till staten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 400)

Överklagande ställs till Svea hovrätt men ges in till tingsrätten senast den 20 april 2012. Prövningstillstånd krävs.

På tingsrättens vägnar

Solmaz Fadai Vikström